

LIRICA
ORALĂ

RADU GYR

RUGĂCIUNE

Stăpâne-nsângerat, Domn al luminii
și Veșnicie limpede, Iisuse!
Tu, care ai primit pe frunte spinii
și cuie-adânci în mâinile-Ți supuse,

Tu, Domn al Răstignirii și-nvierii
care din cruce ne-ai făcut lumină
și Răsărit din rănile tăcerii
și cântec din osânda-Ți fără vină –

dă-ne- ncleștarea Ta, dă-ne puterea
din ceasul pironirii-nsângerate,
să ne primim și cuiele și fierea
ca Tine-n marea Ta siguranță.

Pe fruntea țării zâmbetul ți-l pune
și Neamul care-acum osânda-și duce
învață-l Tu amara rugăciune
din clipele suirilor pe cruce.

Cu mâna Ta ca borangicul lunii,
din răni oprește sângele fierbinte,
închide-n piepturi geamătul furtunii,
sărută-i țării lacrimile sfinte!

și sus pe crucea crâncenă, pe care
stă Neamul nostru-nsângerat, Tu scrie,
Iisuse, un aprins inel de soare,
ca semn al Învierii ce-o să vină.

Și spune morților din lut să nu blesteme,
ci sub trifoi, sub dâmburi, sub secară,
să-aștepte pașii Tăi călcând prin țară
și semnul munților ce vor aprinde steme.

Și spune morților de sub troițe sfinte
că va veni cândva o dimineață
când Neamu-ntreg va fulgera la viață,
cuminecat prin morții din morminte.

ȚARA DIN VĂZDUH

Stăm închiși în cuști de bestii
și-am uitat ochii nevestii,
râsul țăncilor la cină,
mâna mamei, de lumină.
Am uitat ca-ntr-o poveste
chipuri dragi, priviri celeste.
Nu mai știm pe ce țărâm e
cântecul făcut fărâme;
prin ce țări subpământene
joacă zâmbete pe gene;
nici prin ce străvechi unghere
zace-un ciob de mângâiere . . .
Rar primim din lumi uitate
cărți poștale cenzurate.
Un suspin pe-o vorbă scrisă
cu aromă de caisă;
un sărut pe-o biată frază –
strop străfulgerat de-o rază;
câte-o slovă care spune,
în genunchi, o rugăciune;

rânduri mici pe unde suie
tot ce-a fost și tot ce nu e,
tot ce-nvie-ntr-o secundă
țărâmul care se scufundă.
țara din văzduh se frânge
sub un lacăt greu de sânge . . .
și-apoi iar se-nvârte-o cheie
peste sfintele crâmpie.
și cu-n rânjet, gardienii
ne despoaie de vedenii,
ne confiscă de sub haină
vis și inimă și taină
și ne-nchid în cuști de bestii
să uităm ochii nevestii,
râsul țâncilor la cină,
mâna mamei de lumină.

DIN ZVONURI DE LA TEMNICERI

Din zvonuri de la temniceri
aflăm că-s numai patru veri
de când ne-au tencuit de vii
în timpul fără ani și zi.

Noi nu știm când fu vara-a patra,
dar auzim cum crește piatra;
cum crește fierul peste noi
ca iarba aspră pe strigoi.

Din zvonuri de la temniceri,
afară-i astăzi, mâine, ieri . . .
Noi nu știm dacă-i ieri sau azi,
dar auzim, zăvor, cum cazi;

cum grele lespede se-nchid
peste mileniile din zid
și cum se-ngroapă fără zvon
mormântul nostru sub beton.

Din zvonuri de la temniceri,
noi am murit de patru veri.

TĂCERE

Din tot, ne-a mai rămas aieve
acest zid grav, aceste dreve.
Crunt ferecați în piatră sură,
cu pumnii strânși, tăcem din gură.

Strângând din dinți, primim de-a valma
scuipatul, fierea și sudalma.
Când ne-mbrâncesc și când ne-njură,
cu pumnii strânși, tăcem din gură.

Ei -zidul, beciul, temnicerii.
Noi -numai cremenea tăcerii.
Ei -lanțuri și bătăi și ură.
Noi -uriaș îngheț pe gură.

Ne linge frigul pe ciolane,
e foamea cuie și ciocane.
și orice zi e-o mușcătură
în hoit. Tăcem, tăcem din gură.

Tăcem, parcă tăceam de veacuri
ca niște funduri vechi de lacuri.

Tăcem sub fier, sub piatră dură –
de mii de ani tăcem din gură.

Deasupra vremii și genunii
tăcem ca spinii și tăciunii.
Tăcem ca lama de custură.
cu pumnii strânși, tăcem din gură.

Tăcem, dar noaptea, sub celule,
vuiesc torente nesătule.
Un tunet bubuie departe,
se darmă parcă ziduri sparte
și parcă lanțuri cad în zgură. . .
Noi așteptăm, tăcem din gură.

BLESTEMUL AIUDULUI

Aiudule, Aiudule,
temniță cruntă,
fă-te, zăludule,
piatră măruntă!

Focul mănânce-te,
că nu te mai sature!
Mereu vrei scâncete
și bei oftaturi.

Vântul destramă-te,
că nu-ți ajunge!
În marea-ți foamete,
mereu vrei sânge.
Grindina-ndoaie-te,
spele-te ploaie,

lanțuri și vaiete
șă țî le-nmoaie!

Apele facă-te
apă ca ele,
lacrimi din lacăte,
plâns din zăbrele!

Aiudule, Aiudule,
fiară năucă –
face-te-ai, crudule,
fum și nălucă!

FOAMEA.

Parcă de veacuri, parcă de mii de ani
n-am mai prânzit, n-am fost și noi la cină.
Parcă de veacuri, parcă de mii de ani
am suge fier, am roade bolovani
și-am hăpăit moloz și rogojină.

În foamea noastră vâjâie păduri,
se cască mări, se surpă munți din coame.
În foamea noastră vâjâie păduri
și parcă din străbuni sau din scripturi,
de la-nceputul lumii ne e foame.

Ziua pândim cu nările în vânt
năluca unui abur de mâncare.
Ziua pândim cu nările în vânt,
din cer, din iad sau poate din mormânt
să ni s-arunce din mormânt,
să ni s-arunce resturi ca la fiare.

În bezna nopții ne visăm strigoi
și ne-ospătăm cu câte-un hoit fierbinte.
În bezna nopții ne visăm strigoi,
dar numai moartea mușcă hălci din noi –
ea singură înfulecă morminte.

ZARCA

Putrezim de doi ani
în găuri de soboli, de guzgani.
Nici țânci, nici neveste, nici mume
n-au fost niciodată pe lume.
Poate nici n-am fost mai-nainte
decât tot strigoi, tot morminte,
căci până la noi nu răzbate
nici vremea târâtă pe coate;
nici geamătul n-are putere
să bea din noi sânge și fiere.

Vântul nu ne mai miroase
pielea-mpuțită pe oase
și șoaptele subpământene
duhnind a gangrene.
Ploșnița noaptea nu ne mai suge,
libarca fuge.
Până și muștele albastre
au fugit de cadavrele noastre.

Singur în prag -temnicerul
Cu rânjet ca fierul,
cu ocară în ușa
ca o țepușă,

cu o grozavă sudalmă,
peste ochi ca o palmă.

Toate ni-s aburi și ceață –
și umblet, și umeri, și obraz
s-au tras ca un fum, ca un gaz.
Ne-au mai rămas doar guri uriașe
să-nghită păduri și orașe.
Putrezim de doi ani
în găuri de soboli, de guzgani.

CONVOI

Rupți și slabi și ciuruiți de ploaie,
vineți în amurgul citadin,
zornăim sub bura de venin,
poticniți în fiarte și noroaie.

Strâmbi de lanț, de burniță, de foame,
ducem boarfa noastră-ntr-o boccea
prin orașul care nu ne vrea,
beat de abur cald și de reclame.

Dinapoi mânați ca o cireadă,
suduți de paznici fumurii,
despoiem din ochi tutungerii,
brutării, femei, întreaga stradă.

Târgul, însă, fuge la o parte,
case și lumini se trag-napoi,
să n-atingă haita de strigoi
care vin zăngănitori din moarte.

Și drumeții cu priviri grăbite,
mai grăbiți din calea noastră pier,
să n-audă vaietul din fier,
nici să vadă foamea din orbite.

Rupți și slabi și ciuruți de ploaie,
vineți în amurgul citadin,
zornăim sub bura de venin,
poticniți în fiare și noroaie.

Doar aici, pe coasta noastră stângă,
Precista în trecut și-a culcat
palidul obraz înlăcrimat,
zăbovind o clipă să ne plângă.

A MAI MURIT ÎNCĂ UNUL

A mai murit încă unul –
cu foamea pe față,
cu ochii de ceață,
cu mâini ca tutunul.

A mai murit încă unul
din nemernica gloată
care pe rând se gată
unul câte unul.

Trei, șase, opt, zece . . .
A mai murit un mișel.
Ce bine de el
că-i liber să plece!

Azi n-o să-l mai frigă
în vise de fiere
nici trup de muiere
și nici mămăligă.

Ah, Domnul, prea-bunul,
îl mângâie foarte.
Tovarăși de moarte,
poftim încă unul!

Lăsați-l să plece!
Nu spuneți o vorbă!
Ne lasă o ciorbă
și-o pâine rece.

POST FESTUM

Atât de mult în ticăloasa
și-n lunga-ți clocotire-am fiert,
că nu credeam să-ți iert pucioasa
pe care-acum zâmbind ți-o iert.

Azi, viață, flacăra-ți grozavă
ți-o port medalion la gât
și-s mândru că-n pojar și lavă
știui să clocotesc atât.

De unde crâncena putere?
Ca din lumină mă ridic.
Ce-a fiert în fiere e-nviere,
ce-a ars în smoală dă nou spic.

Eu însumi nu pricep cum lutul,
orbeț în smoală și-n prăpăd,
acuma vede nevăzutul
cu ochii care nu mai văd.

Și dacă surâzând iert toate,
e că, din crâncena fiertură,
nu m-am întors târâș pe coate,
ci fulgerând de-o nouă-armură.

CASTELANUL CU PANTERE

Cărările toate-s afară,
la poarta cu lacăt și drugi.
Scaieții se urcă pe scară . . .
n-am turnuri, n-am paznici, n-am slugi.

Zac ape de verde fiertură
cu labede moarte-n bazine.
Cad putrede mere de zgură
și crește răsura pe mine.

Și cresc măracini de otravă
cu spini și cu lauri de fiere.
Iar mâna mea doarme, puhavă,
pe leneșe, triste pantere.

Îmi ronțăie-n pod chițorării
armura străveche de domn.
Și anii . . . toți anii . . .toți anii . . .
se-nchid ca pleoape de somn.

SCRISORI NESCRISE

Viața noastră-ascunde-adeșe
într-un colț de paradis
scrisori ce nu ne-au fost trimise
de-o mână care nu ne-a scris.

Nu știm pe foi ce-am vrea să fie,
ce cânt de dragoste nescris,
dar mâna care nu ne scrie
o legănăm mereu în vis.

Și frazele ce n-au să vină
în așteptări mai scumpe ni-s,
iar umbra ce n-a dat lumină
în piept ni-I floare de cais.

Și-așa cum stăm în uși deschise
pândim cu-n dor nicicând ucis
scrisori ce nu ne-au fost trimise
de-o mână care nu ne-a scris.

JNEPII

Suntem jnepii, mergem înainte
la-nălțimi de foc deasupra stepii;
ne zdrelim de cuie și de ținte
și-ndârjiți, cu gjâhearele, cu țepii,
ne-mbulzim pe lespede fierbinte,
mergem înainte, suntem jnepii.

Strâmbi, chirciți, târâș pe brânci, pe coastă,
trebuie să biruim genunea.
Nu ne temem câte râpi ne-adastă,
n-auzim cum mormăie furtuna,
știm atât, că mergem sus pe creastă.
Suntem jnepii și urcăm întruna.

Râd de mpleticita noastră turmă
brazi trufași cu vârful lung de fiere;
râsul lor, năvala nu ne-o curmă
și mușcăm din piatră cu puter
și-I lăsăm pe povârniș în urmă.
Suntem jnepii, mergem în tăcere.

Dacă-n calea noastră sar șuvoaie,
le sorbim cu sete neînfrântă.
De ne-mproașcă roca cu pietroaie,
răzvrătirea ei mai mult ne-avântă.
Totul ne-ntărâtă, nu ne-ndoaie –
Suntem jnepii și trăim din trântă.

Poate înspre culmea cu mari focuri
trecem peste sânge și morminte.
Poate ne vom sfâșia de blocuri –
nu-i nimic, călcăm pe oseminte.
Sus ne-așteaptă vulturii, în ciocuri
cu cununa spațiilor sfinte.
Suntem jnepii, mergem înainte.

BASM

A fost odată în basm, în baladă,
o fată mică de cer și zăpadă . . .
și-un tată trudit, un biet tată
cu umbre în ladă,
cu tâmpla de cântec brumată.
Au fost odată un tată și-o fată,
și fata scria cu litere mari, încete . . .
iar tata venea seara, -n buzunar
cu portocale și comete
și le răsturna pe abecedar
sau le-ncurca printre caiete.
A fost o fată cu slove domoale –
și-un tată cu stele și portocale.
A fost odată . . . a fost odată . . .
Fetița a rămas departe-n povești,
cu mâini de icoană curată,
cu ochii ei prea mari, prea cerești;
iar tata a murit de-atunci, nu o dată
de-o sută, de-o mie de ori;
de-o mie de ori a fost tras pe roată,
spânzurat de o mie de sfori . . .
De-o mie de ori pus pe cruce,
de-o mie de ori perpelit în dogori,
de-o mie de ori . . . de-o mie de ori . . .

Fata cu obraji de petală
de mult nu se mai duce la școală,
dar seara, când plouă mărunț
și frunza tremură goală,
din fundul temniței, crunt,
din moartea lui fără fund,
strigoii tatii se scoală.

Din adânc, de sub beznă grozavă,
din smoală, din lună,
peste munți și păduri de otravă,
peste cetății și genuni,
strigoii tătii se scoală-n minuni
și se-ntoarce cu urme de sânge
din lava-i străfiartă
pe ulița moartă.
Și-treabă și plânge,
din poartă în poartă,
din ușă în ușă
și din cenușă în cenușă :
-Unde-i fetița de-atunci ?
-Unde-i tăticiul de-atunci?
Și-ntrebarea cumplită
se face muget de stânci
și catapeteasmă trăznită
și cutremur și dinamită.

-Sparge-te, lacăte!
-Zidule, pleacă-te!
-Temniță, crapă-te!
acolo, departe-n povești,
o fată mică de școală
cu obrazul lipit de ferești,
cu ochii ei prea mari, prea cerești
așteaptă o stea și-o portocală
și se roagă să plece puhoiul,
să vină acasă strigoii.

CÂNTĂREȚUL RĂZVRĂTIT

Făcuse-un cântec aspru și zbârlit
ca o spinare de mistreț, roșcată.
Un cântec pentru munți, pentru granit
și pentru țara lui însângerată.

L-au prins pe răzvrătitul cântăreț
și l-au zvârlit în ocnă și-n ocară . . .
dar cântecul lui, gol și pădureț,
precum un sfânt, umbla desculț prin țată . . .

Sărea cum mierlele prin paltini și prin nuci
fierbea cu apele în scocul morii.
Neamu-și făcea din el opinci, măciuci
și basamac și praștii și prigorii.

Murea în ocnă vânătul poet,
dar lângă drugii și lacăte, afară,
paznicii cruzi cântau și ei încet
cântecul celui ce trăgea să moară.

RUGĂ

Doamne, răcorește țara!
Suflă-I vântul peste răni
și alină ușor seara
plânsul mamelor vădăni.

Pruncii mângâie-i pe frunte
și-i dezmiardă-ncetișor
și le spune să Te-asculte,
că Tu ești tăticul lor.

Fă din lacrimi apă vie
și cununi din suferinți.
Neamului dă-i veșnicie
și ocean de biruinți.

Dă-ne, Doamne, mântuirea
pentru jertfa ce-am adus
și ne curmă sânghiuirea . . .
Dă-ne Pacea Ta de sus!

Și ca semn de împăcare,
odihnește morții lin.
De veghe la fiecare,
dă-le, Doamne, câte-un crin.

AIUDULE, AIUDULE

Aiudule, Aiudule, temniță cruntă,
Cu noapte lungă și zi mărunță –
foamea-i mireasă și moartea-i nuntă,
Aiudule, Aiudule, temniță cruntă!

Aiudule, Aiudule, temniță cruntă!
tânăra tâmplă o faci cărunță,
umărul gârbov, inima ciuntă;
Aiudule, Aiudule, temniță cruntă!

Aiudule, Aiudule, temniță cruntă!
Lumea e largă, viața mărunță,
bezna ta dură trupuri mănâncă.
Aiudule, Aiudule, temniță cruntă!

AVEM ATĂȚIA MORȚI . . .

Avem atăția morți, atâtea oseminte,
că fruntea-i grea de amintirea lor.
Purtăm în piept solarele morminte
și de lumină coastele ne dor.

Avem atăția morți, atâtea oseminte . . .
Cu smirna lor pe tâmpile ne sfințim
și de la noi la gropile lor sfinte
întinde luna aurit chilim.

Atăția morți, atâtea dragi morminte,
ca o catepeteasmă, cresc în noi,
cum mucenicii slavei mai-nainte
prin gloanțe, prin furtună și prin ploi.

Ne pâlpâie pe mâini și în cuvinte,
ca soarele ce arde pe obraz,
atăția morți, atâtea oseminte . . .
S-aprind în somn icoane de topaz.

Atăția morți ascut în noi oțele,
Se sparge veacu-n țandări mari de fier.
Cu jertfele de ne izbim de stele,
Cu rănilor, noi ne-am atins de cer.

Zidim destin. Parâng de ziduri sfinte.
Dar nu din var și piatră ctitorim,
ci tencuim cu albe oseminte,
din cărămida rănilor zidim.

Turnați în cremene și jurăminte,
cu ochi de foc, aprinși de-un sfânt mister,

privim cum zilnic alte noi morminte
se-nalță pajuri albe către cer,
să puie țării temelii de fier.
Avem atâția morți, atâtea dragi morminte.

SUNT, DOAMNE, COPT PENTRU CULES

Sunt, Doamne, copt pentru cules,
nu că mi-s anii grea recoltă,
cât mi-este inima o boltă
de crengi, sub rodul tot mai des.
Sunt, Doamne, copt pentru cules,

Sunt numai fructe și balsam.
Cu cât adun pe trup rugină,
cu-atât mi-e sufletul grădină,
și-i toată roade, ram de ram.
Sunt numai fructe și balsam.

Și când cu lacrimi Tu mă speli,
mai mult în rod eu strâng dulceață,
să nu mai afli-n el nici ceață,
nici viermi amari, nici îndoieli.
Cu lacrimi fructele îmi speli.

Și dacă pică tot mai des
din mine câte-o creangă frântă,
în vârfuri, sus, grădina cântă
și-așteaptă marele cules.
Sunt, Doamne, copt pentru cules.

PHOENIX

Iar te-agăți cu gheara de-o speranță,
lutule al meu, neastâmpărat . . .
E de-ajuns să fâlfâie o zdreanță,
că de-un petec iar te-ai aninat.

Câte turnuri nu s-au spart în tine,
dar sub praful lor nu te-nconvoi.
Iei mereu mistria din ruine
și din scrum zidești pe schele noi.

Ce prăpăd! Dar câte noi semințe!
Câți ereți cu zboru-le-mpușcat!
Și ce mare foame de credințe,
desfrânată, de nevindecat!

Nici n-a prins o rană să se zvânte,
că iar frige setea de-a lupta.
Arzi să bei alt cer din aripi sfinte
și alt zbor din prăbușirea ta.

Lut al meu, molozul, praful, scama
nu-ți scârbesc nici ruperi, nici căderi.
În adânc te zgâlțâie doar teama
c-ai putea cândva să nu mai speri;

c-ai putea să nu mai crești noi pene
din tăciuni, din așchii, din spărturi,
și, ca smârcu-n putreda lui lene,
nici tăciuni, nici așchii să nu furi.

Numai spaima asta te re-nvie
și-ți dă brânci prin hârburi să răzbați,
și c-o dezmățată lăcomie
zdrențele nădejdi să le-nhați.

TINEREȚEA MEA

Ca să cânt tămâioșii tăi ani,
tinerețea mea, tinerețe,
mi-ar trebui fluvii semețe
și munți și vulcani,
și grindini prin crengi pădurețe,
și râpe zvâcnind bolovani,
și praștii mi-ar trebui și sânțețe,
și herghelii de cârlani –
ca să te cânt, tinerețe,
ca să-ți cânt tămâioșii tăi ani.

Ca să te cânt, tinerețe fierbinte
cu roșii, sălbatici-ți cerbi,
mi-ar trebui vântul fierbinte
prin marile stepelor ierbi
și tunetul fără cuvinte
cu care știuseseși să fierbi
smulgând tot ce-ți sta înaintea,
tinerețe fierbinte,
tinerețe cu cerbi.

Ca să te cânt, tinerețe de-agată
cu creștetu-n fiecă stea,
s-ar cuveni lumea toată
de sângele nopților grea,
de mustul amiezilor beată,

cu nemărginirile-n ea.
Dar mai ales s-ar cădea,
ah! tinerețe-nsetată
ca să te cânt, s-ar cădea
inima mea de-altădată,
inima mea, inima mea.

ÎNDEM N LA LUPTĂ

Nu dor nici luptele pierdute,
nici rănilor din piept nu dor,
cum dor acele brațe slabe
care să lupte nu mai vor.

Cât timp în piept inima-ți cântă,
ce-nseamnă umărul înfrânt?
Ce-ți pasă-n praf de-o spadă frântă
când te ridici c-un steag mai frânt?

că-nvins nu ești atunci când sângeți,
nici dacă ochii-n lacrimi ți-s.
Adevăratele înfrângeri
sunt renunțările la vis.

METANIE

Doamne, fă din suferință
pod de aur, pod înalt.
Fă din lacrimă velință
ca-ntr-un pat adânc și cald.

Din lovirile nedrepte
faguri facă-se și vin.
Din îngfrângeri, scări și trepte,
din căderi, urcuș alpin.

Din veninul pus în canî
fă miresme ce nu pier.
Fă din fiecare rană
o cădelniță spre cer.

Și din fiecă dezastru
și crepuscul stins în piept,
Doamne, fă lăstun albastru
și fă zâmbet înțelept!

VIEȚAȘII

Demult, demult . . . la început de osândă
mai întreba de noi la poarta de-afară
câte-o nălucă de mamă plăpândă
sau câte-o nevăstă amară, amară.

Un an, doi, trei . . . din lumea cealaltă
mai sosea câte-un răvaș mirosind a grădini.
Apoi tăcerea crescuse peste noi tot mai înaltă,
ca bozii peste ruini.

Nimeni, nimic, nicăieri, niciodată . . .
Și umbra celeilalte vieți
căzu de pe noi, măcinată
ca tencuiala de pe pereți.

Iar noi ne-am desprins de pe timp ca o zgură.
Afară, părinții bătrâni
poate de ani și de ani se făcură
pâine, zumzet, fântâni.

Nevestele-or avea lacrimi tot mai puține
și-n păr mai multe zăpezi înțelepte,
și-or fi învățat să nu mai suspine
și să nu ne aștepte.

Feciorii noștri or fi crescut mai departe,
mai frumoși și mai fără de noi
și-or fi purces spre orașe străine la carte,
de n-or fi căzut undeva-n război.

Și fetele noastre cu boiuri de floare
or fi plecat mirese-n calești,
alături de miri ruți din soare,
ca niște prinți din povești.

Și-acolo-n cămine albastre or coase
cu mâna subțire și moale,
plecate sub lampă, madone duioase,
scutece albe ca niște petale

pentru odrasle bălaie ca spicul,
care vor râde mâine-n iatac,
departe de moarte și de bunicul
pierdut, fără nume, în piatră, în veac.

RĂBOJ

Mi-aș face condei din oftat
și din venin călimară.
Aș scrie cu rânjet de fiară,
cu urlet și cu scuipat.

Smulge-mi-aș zdrențe plămâinii!
Scoate-mi-aș fierea să-mi scot!
Să scriu cu oasele, cu hoitul tot –
mânca-mi-le-ar câinii!

Nu mi-ar ajunge cuvintele,
nici spinii, nici mătrăgunele.
Dați-mi să scriu cu furtunele
și cu mormintele.

Cu smoală să scriu, cu ocale
din fundul iadului crunt.
De șapte ani nu mai sunt,
nu mai sunt decât muget și jale.

De șapte ani temnița joacă,
joacă pe pieptul meu ca un urs.
Fluvii de sânge au curs,
mlaștini de lacrimi mă-neacă.

Șapte ani, șapte milenii!
Cum să-i înscriu? Cu ce vitriol?
Face-m-aș pălălăi și pârjol,
lumea s-o mistui în focul gheenii!

ȘBILȚUL ROȘU

Ziua-ntreagă, noaptea-ntreagă,
foamea, oftica și moartea
vin cu șbilțul să culeagă
ca hingherii, sș-și ia partea.

Ziua toată, noaptea toată
lucra șbilțurile roșii
înșfăcând de beregată
flămânziții, zdrențuroșii.

Mă! Eu, astăzi. Tu, poimâine.
Ăla peste-o săptămână.
Lațul vrea mereu alt câine –
nu ne iartă, nu ne-amână.

Ziua-ntreagă, noaptea-ntreagă,
șbilțul roșu-și cere partea.
Strașnic știu să mai culeagă
foamea, oftica și moartea.

SĂ MULȚUMIM ACESTOR ZILE

Să mulțumim acestor zile
și-acestor nopți ce ne pătrund
cu chinul darului fecund
și-al răstignirilor fertile.

Să mulțumim acestor caesuri
pentru că ard, pentru că dor
și că ne cresc pe fierea lor
cu plâns în ochi, cu vers în glasuri.

Urcă-te, trupule, și spune
mai trist, mai nalt că te ridici
și că vrei spin și vers și bici,
decât să pieri în uscăciune.

Urcă-te, suflete, și cântă
mai trist, dar mai înalt din glod
și spune lumii c-ai dat rod
din pământeană rană sfântă.

OFTICOȘII

Toată noaptea ploile toamnei se joacă
sărind din băltoacă-n băltoacă.
Toată noaptea lipăie cu picioarele goale
peste morți, ca să-I scoale.
Toată noaptea scâncesc frunzele roșii.
Toată noaptea tușesc ofticoșii.
Toată noaptea târnăcoapele tusei
sparg bulgări mari de asfalt
jos, tot mai jos, pe tărâmul cel'lalt.
Toată noaptea huietul tusei
ca un zid putred de noroi
se surpă pe noi.
Toată noaptea tușesc ofticoșii.
Toată noaptea cad frunzele roșoo.
Toată noaptea se-ntorc grămadă
morții, ca să ne vadă.
Toată noaptea vin înapoi
morții plecați dintre noi.
Morții de-o lună, morții de-o zi,
morții ieri încă vii.

Morții sălbatici și goi
care semănau atât de bine cu noi.
Morții flămânzi ca și noi,
morții suduiți ca și noi.
Morți care semănau atât de bine
cu mine, cu tine.
Morții cu care mâine-n noroi
vom semăna atât de bine și noi.

LEAGĂN FĂRĂ CÂNTEC

Nani, puiul mamei, nu mai sunt
cântece de leagăn pe pământ.
Basmelor pe care nu le spun
au murit sub uruit de tun.

Au murit sub tancuri, de un veac,
soarele și luna din cerdac.
Nu te-alintă șapta nimănui
și nici lapte-n țâța mamei nu-i.

Căci pe lumea asta n-au rămas
decât vânturi cu suspin în glas,
foamea ta în albia de țânc,
plânsul mamei cu blestem adânc.

și scrâșnirea lanțului zălud
prins de glezna tatii la Aiud.
Nani, puiul mamei, nu mai sunt
cântece de leagăn pe pământ.

CÂNTEC DE JALE

Din Rarău la Detunata
plânge țara, geme gloata.
Din Orhei la Feldioara
plânge gloata, geme țara.
Din Codrii Cosminului
la Crucea Măcinului,
din obcina bradului
la zănoaga vadului
spurcăciunea iadului.
Pacostele, caznele,
beznele, năpraznele,
molimile venetice
cu harapnice și bice.
Că pe toate căile
au pătruns potăile,
că din toate pusele
s-au vărsat lăcustele,
și pe toate ușile
ne-au intrat căpușile
să-și îndoape gușile.
Muștele și ploșnițele
s-au umflat cât coșnițele.
Din Ceahlău la Retezatul,
vin ca râia și bubatul,
cu năduful și oftatul.
Pe ceafa săracului
bubele dalacului.
Pe pragul cerdacului
ghearele “ortacului”.
Pe sângele veacului
tontoroiul dracului.
Și de când așa ne spurcă

ducem gușterii în cârcă,
somnu-i dinte de năpârcă,
noaptea rug și luna hârcă.
Ziua scade tot mai mică,
apele se-ascund de frică,
spaimele ne trag de chică
și când lacrimile pică
iarbă nu se mai ridică,
ci cucută și urzică.
Lanțul, lacătul, călușul
ne sunt cina și culcușul.
Ochii dacă vor lumină
vin zăvoarele să-i țină.
Pasul dacă vrea să-nfrunte
vin cătușele mai crunte.
Mâinile dacă se roagă
vine lanțul și le leagă.
Limba dacă vrea să spuie,
uite-o, ținută-n cuie!
Și răscoala dacă muge,
uite chei, uite belciuge!
Râde foamea la fereastră,
stă robia-n casa noastră
și în fața ușii, gata
să ne-nșface beregata,
joacă temnița, turbata.
Toți hingherii și codoșii
Joacă sârba târfei roșii;
sârba temnicerilor
pe jalea durerilor.
Alelei, groparule,
lotrule, tâlharule,
pune mâna pe lopată
și fă groapa lată, lată,

ca să-ncapă jalea toată.
Fă-ne loc de-ngropăciune
peste oasele străbune.
Pune-ne-n pământ cu toții,
și strămoșii și nepoții
și ne-așează pe morminte
munți de cremene fierbinte
peste fiu, peste părinte.
Inima să nu mai știe
de prăpăd și de robie.
Bieții ochi să nu mai vadă
fiarele cum ies la pradă.
Și urechea să n-audă
nici bejenia zăludă,
și nici hohotul de iudă
peste vaietul de trudă,
peste țara care-asudă
ruptă-n dinți de haita crudă.

CHIP

Te-am văzut într-o băltoacă amară :
chip de mort, ochi de mort, mâini de mort.
Al meu ești tu, chip? A mea ești tu, gheară?
Chip de mort, ochi de mort, mâini de mort.
Cumplit mai arăți, arătare
de moarte care nu moare!
Parcă ți-a dezgropat o dihanie
putreziciunea dintr-un mormânt.
Și . . . urâtule, slutule, pocitanie
care-mi spui că eu sunt,
cum te-a sluțit temnița asta
nănulă, schiloadă!

Plozii-ar țipa de-ar fi să te vadă.
Și-ar întoarce capul nevasta.
Te-ar alunga vecinii cu bolovani,
pierdutele-n ani!
s-ar închide ferestre și uși,
dusule printr cei duși . . .
Mă-ngrozesc când îți văd în băltoacă
fața seacă, buimacă,
ochii stinși, de stafie
care tot moare și-nvie.
Al meu ești, chip? A mea ești, gheară?
Al meu ești tu, muget de fiară?
Te-aș spinteca de sus până jos,
stârv ticălos.
Te-aș rupe cu ghearele,
frângeți-aș soarele.
Te-aș face cu pulbere una,
stinge-ți-aș luna.
Cât te urăsc, nagodă hâdă!
Cât te urăsc, leșule slut!
Și totuși, chipul tău a știut să suradă
cândva, sub un cer ne-nceput.
Și ochii de-atunci legănau crengi de tei
și-obrajii morții și-ai foamei
i-au sărutat buzele mamei,
i-au adormit șoaptele ei.
Și mâinile-acestea au fost de zăpadă
și s-au închinat lui Iisus,
și-au răsfirat părul iubitei mirosind a livadă
și zări au supus.
Și pieptul tău a zvâcnit altădată
și gura ta a cântat în trecut.
Și tu ai iubit și-ai urât,
tu care-ai fost altădată,

leșule putred, leșule slut,
pe care-acum te-aș strânge de gât.

DĂ-MI CHIPUL TĂU...

Dă-mi chipul tău, granit senin,
dă-mi duhul tău, senină iarbă,
în ne-mpăcatul meu destin
nici un tumult să nu mai fiarbă!

Să nu mai spumege în piept,
sub îndoieli ori sub blesteme,
nici câte-n pofta mea le-aștept,
nici câte spaima mea le teme.

Vreau taina neștiinței reci
și-a nepăsării voastre, unde,
cu negrul zbor de lilieci,
nici o-ndoială nu pătrunde.

Granit, dă-mi neclintirea din
dumnezeiasca-ți împietrire,
pentru-o lumină fără chin
și-o moarte fără răstignire!

Vreau, iarbă, -nțelepciunea ta
de-a nu-ți aduce-n veci aminte,
vreau harul tău de-a înfrunta
făr-a privi nimic 'nainte.

Să cresc în timp ți infinit
din duhul tău, senină iarbă,
din duhul tău, senin granit,
în fericirea voastră oarbă.

CÂNTEC DE PRIMĂVARĂ

Prin somn auzi cum ramuri mari se scoală
și-ți cresc pe umeri ca pe crengi de foc.
E ceasul când, zvâcnind în noaptea goală,
mai sus de ramuri, tainele se coc.

Se-ntind pe lume drumuri de miresme,
nu pentru pași, ci poate pentru sfinți.
E ceasul când răsar catapetesme
la capătul potecilor fierbinți.

Hai! Rupe-ți lanțul! Calcă-n lut parâmii
și inima, să mergem amândoi . . .
E ceasul când foșnesc în cer salcâmi
și când miroase luna a trifoi.

CÂNTEC DEPLIN

N-ai dezmierda de n-ai știi să blestemi.
Surâd numai acei care suspină.
Azi n-ai iubi de n-ar fi fost să gemi,
de n-ai fi plâns, n-ai duce-n ochi lumină.

Și dacă singur rana nu-ți legai,
cu mâna ta n-ai unge răni străine.
N-ai jindui după frânturi de rai,
de n-ai purta un strop de iad în tine.

Că nu te-nalți din praf, dacă nu cazi
cu fruntea jos, în pulberea amară.
Și dacă-nvii în cântecul de azi
e că mureai în lacrima de-aseară.

*PE-AICI S-APLEACĂ RAMURI
SĂ TE DOARĂ*

Pe-aici s-apleacă ramuri să te doară,
cum umerii s-apleacă pe-amintiri.
Cândva parc-ai murit în altă țară
și-acum parcă te-ntorci de nicăieri.

Răniți, ca niște păsări albe, crinii
se-mpiedică în grele aripi lungi.
Parc-ai murit, dar pașii tăi, streinii,
te-ntorc din lumi unde n-a fost s-ajungi.

Foșnește-o frunză, alta îi răspunde,
alături alta sângeră puțin.
Cândva parc-ai murit, dar nu știi unde
și vii acum ușor ca un suspin.

Și cum plutești pe foșnetul luminii,
ușori ți-s pașii, numai ochii-s grei,
și, nu știi, duci pe tâmpile mărăcinii
sau razele ce seamănă cu ei . . .

CÂNTEC ARDELENESC

Frunză galbenă pe vrej,
ce viermi te mănâncă?
-Peste măguri, către Dej,
jalea e adâncă.

Codrule dinspre Abrud,
de ce gemi sub zloată?
-Parcă iar și iar aud
oasele pe roată.

Crișule, de ce-ți zbârlești
coama nărăvașă?
-Numai stârvuri românești
apele-mi îngroașă.

Vântule, de ce tot sui
lacrimi pe obcine?
-De oftatul moțului
temnițele-s pline.

Veacule de plumb, ursuz,
de ce stai la pândă?
-Înc-o cruce ți-am adus
pentru grea osândă.

Neamule, de ce tresari
grindina când bate?
-Stau gemând pe piscuri tari
și aștept dreptate.

COLIND

A venit și-aici Crăciunul
să ne mângâie surghiunul.
Cade albă nea
peste viața mea,
peste suflet ninge.

Cade albă nea
peste viața mea,
care-aici se stinge.

Tremură albastre stele
peste dorurile mele.
Dumnezeu de sus
în inimi ne-a pus
pâlpâiri de stele.
Dumnezeu de sus
în inimi ne-a pus
numai lacrimi grele.

Maica Domnului Curată,
ad-o veste minunată!
Înflorește-n prag
zâmbetul tău drag
ca o zi cu soare.
Înflorește-n prag
zâmbetul tău drag
cei din închisoare.

Peste fericiri apuse
tinde mila Ta, Iisuse.
Cei din închisori
te așteaptă-n zori
să le-aduci lumină.
Cei din închisori
te așteaptă-n zori,
pieptul lor suspină.

STEAUA PRINDE SĂ LUCEASCĂ
(*O, ce veste minunată*)

Steaua prinde să lucească
peste ieslea-mpărătească
și din nou trei magi
varsă din desagi
aur și tămâie.
îngerii de sus
magilor le-a pus
cerul sub câlcâie.

Lumea-n cântec se deșteaptă,
pe Mesia Îl așteaptă.
Zâmbete cerești
intră pe ferești,
vin în orice casă
și în orice gând
arde tremurând
câte-o stea sfioasă.

Numai temnița posacă
a-mpietrit sub promoroacă.
Stăm în bezna grea,
pentru noi nu-i stea,
cerul nu se-aprinde.
Îngerii grăbiți,
pentru osândiți,
nu aduc colinde.

O, Iisuse Împărate
Iartă lacrimi și păcate .
Vin să-nchizi ușor

Rănilile ce dor,
visul ni-l descuie.
Noi Te-om aștepta
Căci pe crucea Ta
Stăm bătuți în cuie.

ZIUREL DE ZIUĂ

Tot mai arde cerul sus
-ziurel de ziuă-
peste ieslea lui Iisus
-ziurel de ziuă-

Vitleeme, colț de rai,
-ziurel de ziuă-
îngeri palizi încă ai?
-ziurel de ziuă-

Alb și fraged Vitleem,
-ziurel de ziuă-
în ce vis să te mai chem?
-ziurel de ziuă-

Steaua sfântă de Crăciun
-ziurel de ziuă-
din ce praf s-o mai adun?
-ziurel de ziuă-

Lacrimi mari pe cer s-aprind,
-ziurel de ziuă-
prin tristeți de foc colin
-ziurel de ziuă-

Pentru-nsângeratul mag
-ziurel de ziuă-
pune, Doamne, spini pe prag
-ziurel de ziuă-

și acoperă cu lut
-ziurel de ziuă-
Vitleemul meu pierdut
-ziurel de ziuă-.

COLIND

Cerul și-a deschis soborul
-Lerui, Doamne, Ler-
și-au pornit cu plugușorul
îngerii din cer.

Merg cu plugul de oglindă
și de giuvaer,
toți luceferii colindă,
-Lerui, Doamne, Ler-

Patru heruvimi în haine
albe de oier
răspândesc în lume taine,
-Lerui, Doamne, Ler-

N-au venit cu grâu la poartă
ci au rupt din ger
stele mari, ca să le-mpartă,
-Lerui, Doamne, Ler-

Singur tu aștepti în tindă,
suflete stingher,
nesosita lor colindă,
-Lerui, Doamne, Ler-

Nici un înger nu mai vineri
fâlfâind mister,
să colinde pentru tine,
-Lerui, Doamne, Ler-

DOINA DE LA CIUC

Cade noaptea-n umbre sure
și pe zarea dinspre Ciuc
iese luna din pădure
ca o cușmă de haiduc.

Stele-și scutură arginții,
aripi moi de vis se frâng
și-n surghiunul suferinții
ochii pălpâie și plâng.

Dorurile se adună
și din lagărul amar
pleacă pe cărări de lună
în lungi dungi de chihlimbar.

Unul fâlfâie și zboară
la iubită sau părinți,
altul la copii coboară
și-i sărută lin pe frunți.

Dar deodată-n zaea lunii
iese-o stea ca un soroc :
e luceafărul minunii,
biruința ei de foc.

CÂNTEC DE LEAGĂN

Dormi, copilul mamei, nani, nani,
a plecat și ultimul lăstun.
Ruginiră plopii și tufanii
și din temnița ce-i surpă anii
nu s-a mai întors tăticul bun.

Dormi, copilul mamei, toamna plânge
dezgolindu-și umărul rănit.
Cade frunza, cade și se frânge,
orice frunză-i lacrimă de sânge
și tăticul nu a mai venit.

Nani, nani, mâini de crin plăpânde,
la fereastră păsări plâng, și ploi.
Lupii beznelor rânjesc la pânde,
țara-i toată temnițe flămânde
și tăticu-i dus de lângă noi.

Nani, nani, tata nu mai vine,
maica stă cu sufletul răpus.
Cine să-ți mai spună basmul, cine
să-ți sărute pleoapele senine?
Mama plânge și tăticu-i dus.

L-au zvârlit în temniță dușmanii
pentru sfânta-i lege din străbuni.
Or să-i ningă peste tâmple anii.
Să crești mare, puiul mării, nani,
neamul și părinții să-ți răzbuni.

RIDICĂ-TE GHEORGHE, RIDICĂ-TE IOANE!

Nu pentru-o lopată de rumenă pâine,
nu pentru păture, nu pentru pogoane,
ci pentru văzduhul tău liber de mâine,
ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane!

Pentru sângele neamului tău, curs prin șanțuri,
pentru cântecul tău țintuit în piroane,
pentru lacrima soarelui tău pus în lanțuri,
ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane!

Nu pentru mânia scrâșnită-n măsele,
ci să aduni chiuind pe tăpșane
o claie de zări și-o căciulă de stele,
ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane!

Așa, ca să bei libertatea dein ciuturi
și-n ea să te-afunzi ca un cer în bulboane
și zarzării ei peste tine să-i scuturi,
ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane!

Și ca să-ți pui tot sărutul fierbinte
pe praguri, pe prispe, pe uși, pe icoane,
pe toate ce slobode-ți ies înainte,
ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane!

Ridică-te, Gheorghe, pe lanțuri, pe funii!
Ridică-te, Ioane, pe sfinte ciolane!
Și, sus, spre lumina din urmă-a furtunii,
Ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane!

AD UXOREM

Am fost cândva o cetină-amândoi
și amândoi un singur conifer.
Ne-au frânt vântoase, grindine și ploi.
Azi alte crengi cresc dincolo de noi,
dar rădăcina ne-a rămas în cer.

Sau poate-n miezu-aceleiași făpturi,
o sciucă-am fost într-un ocean amar.
Un val ne-a spart de colții stâncii, duri,
dar lacrima țâșnită sub spărturi
ne-a reunit într-un mărgăritar.

CÂRJE

Întorc fața spre ce nu-i
și scot limba la ce este.
Frunți și coifuri, câte-avui,
le-am uitat în cer pe creste.

În zadar de voi mă rog,
umeri frânți și brațe ciunge.
Biete suflete olog,
cârja mea nu-ți mai ajunge.

Chiar rădvan cu caste roți,
încrustat cu diamante,
de ți-aș da, tot nu mai poți
să te urci spre piscuri boante.

Na-ți cămașa mea de prinț,
găurită-n lunga trântă!
Eu o scuiș și-o rup în dinți,
tu sărută-i zdreanța sfântă.

Mi-au sfințit-o stelele reci,
mi-au spurcat-o-n răni și fiere.
Pe de-a-ntregu-s numai teci
purtând cioturi de hangere.

Lumea mea, de ce mă-ngropi
sub cenușa ta fierbinte?
Duc sub pleoape luna-n plopi
și vreo cin'zeci de morminte.

IMN MORȚILOR

Morminte dragi, lumină vie,
sporite-ntruna an de an,
noi v-auzim curgând sub glie
ca un șuvoi subpământean.
Ați luminat cu jertfe sfinte
pământul până-n temelii,
că țara arde de morminte
cum arde cerul de făclii.

Ascunse-n lut ca o comoară,
morminte vechi, morminte noi,
de vi se pierde urma-n țară,
v-o regăsim mereu în noi.
De vi s-au smuls și flori, și cruce,
și dacă locul nu vi-l știm,
tot gândul nostru-n veac v-aduce
îngenunchieri de heruvim.

Morți sfinți în temniți și prigoane,
morți sfinți în lupte și furtuni,
noi ne-am făcut din voi icoane
și vă purtăm pe frunți cununi.
Nu plângem lacrimă de sânge,
ci ne mândrim cu-atâți eroi.
Nu, neamul nostru nu vă plânge,
ci se cuminecă prin voi.

CREANGA DE AUR

De mult nu-mi mai stau frunze pe lemnele seci,
De mult suciturile mele uscate
scot gheare din noduri și gheare din cioate,
cerând parcă milă cotitei poteci.

De mult spânzur umbre, de mult sun a vreasc,
Dar uneori, noaptea, când vântul se roagă,
când luna îmi mișcă năluca oloagă
și-n crengi deznădejdea spre ceruri mi-o casc,

sub coajă aud tresăriri ce mă dor
și-o lacrimă caldă mă frige-n tulpină,

urcând ciuntiturilor strâmbe lumină
și-n vechi putregaiuri – cutremur ușor.

Atunci luna suie adânci moliciuni
Și vântu-ngenunche-n trifoi și-n țintaur.
Din mine atunci crește-o creangă de aur,
arzând printre boante și reci uscăciuni.

O creangă de aur se-aprinde târziu,
La ceasul când pașii nu-ncearcă să treacă.
Și creanga deasupra potecii s-apeacă
La ceasul când ochii n-o cer și nu știu –

Crâmpeie de fulgere mugurii par
și fiecă frunză o flacără pare,
iar creanga de foc, zbuciumată cărare,
zbârlită-i podoabă pe trunchiul amar.

Și-n noapte, zbârlită, din trunchiul meu sec,
zadarnic așteaptă, zadarnic străluce,
la ceasul când poftă cărarea n-aduce,
la ceasul când pașii nu știu și nu trec.

În zori, luna fuge pe vântul vâlvoi
și creanga de aur, vremelnice aprinsă,
de pași neștiută, de ochi necuprinsă,
se trage cu-n geamăt în trunchi înapoi.

Și iar nu-mi stau frunze pe lemnele seci,
și iar suciturile mele uscate
scot gheare din noduri și gheare din cioate,
cerând parcă milă cotitei poteci.

Și pașii trec ziua și ochii socot
c-ar fi să tăiem uscăciunea schiloadă.
Iar eu sun a vreasc și nu-i nimeni să vadă
ce creangă ciudată cresc noaptea din ciot!.

CARTE DE LA BASARAB

Ia, fiule, bucoavna mea de sfaturi!
E bârna grea de-nțelepciune-n ea,
șindrile rupte din făptura mea,
coaste de veacuri, măduvă de leaturi.

Bătrâne-nvățături din buchii sfinte
descalcă din pajuri și din crini;
purced de la-mpărații bizantini,
cobor din mucenici, vin din morminte.

Să-ți fie țara mir, neamul-agheasmă,
iar tu, înfipt în lut să fii ca un
biruitor, prin grindină, gorun,
suind spre cer ca o catapeteasmă.

Legat de datini cu vânjoase vine,
în apriga ta scoarță de copac
să gâlgâie tot neamul tău din veac,
suind precum un sânge cald în vine.

Și dârz și ne-nfricat șoldan de bază,
s-auzi în trunchiul tău, pe zări crescut,
cum taică-tău și maică-ta, din lut,
cu glas adânc te binecuvântează.

SECETA

Seceta trecu zăludă
și haihuie și buimacă.
Luna-n sat pe uliți joacă,
goală ca o paparudă.

Stă veninu-n mămăligă,
numai bozii. Din urcioare
bem doar lacrimi și dogoare,
cerul gurii să ni-l frigă.

Ard amiezile răskoapte.
Taica, dus de zece ani,
s-a făcut urzici și noapte
și trifoi și bolovani.

Maică, fiul tău cel mare
zace-n ocnă la Aiud.
Avea fruntea cât o zare,
ochii verzi ca un agud.

Cică l-a pârât primarul
că scornise răzmeriță
și strânsese la troiță
tot oftatul și amarul.

Pe mezin, de Ziua Crucii,
l-au răpus în drum jândarii-
i-au ucis în piept lăstarii,
i-au stins mierlele și cucii.

Ne cânta la șezătoare
doine lungi, cutremurate,
despre pâine și dreptate,
despre-o țară ca un soare.

Joacă vremea la ulucă...
Cu priviri secate, duse,
uite, maica se usucă
sub jelanie și tuse.

Azi la poarta plânsului,
la ușa bodeiului,
stă doar Maica Domnului
ca o floare-a soarelui.

SECOL

Arhangheli căzuți de mult nu mai speră
întoarceri în raiuri de fum.
Creștem cântece de retortă și seră
și flori de ciment și bitum.

Ne-au bătut inima elevatoarele,
ne-au supt-o amperii și volții.
Viața ne-o smulgem cu ghearele,
Cerul – cu colții.

Brazdele noastre miros a sânge
și pâinea noastră a măcel.
Din orice stea, câte-un vârf de oțel
ca o baionetă ne-mpunge.

Fiece vorbă e o grenadă,
orice privire – fulmicoton.
Pândim pe Iisus la colțuri de stradă
și-l frângem pe scări de beton.

Și-n metropole mereu fumegânde,
femeile noastre nasc prunci
pentru foamea avioanelor flămânde
și setea-nchisorilor adânci.

ȘTIU CĂ SUNT LUT

Știu că sunt lut, dar nu știu cine
mi-a pus în piept albine stranii,
să-mi scoată mir din măracine,
din bălării-împărțășanii.

Minunea mea se-ntâmplă vie
din mofturi mici și biete fleacuri.
Un colț de-al meu e-mpărăție,
un cer de-al meu răsfrânge veacuri.

De mult strâng lumile în brațe,
prin câte-o baltă tot deretic
și mâna mea stă tot să-nhațe
din orice taină câte-un petic.

Și dacă-ncălecat pe-o rază,
ea nu mă urcă-n ceruri nalte,
de-o șchioapă-n ceruri tot cutează
peste cotețe să mă salte.

ÎNȚELEPTUL

Nu scuipe-nfrângerile mele,
ce-am adorat nu știu să ard
și nu ridic în vânt obiele
în locul stinsului stindard.

De funia spânzurătorii
dezastrele nu mi le-agăț
și nici trufiadin victorii
n-o pun sperietoare-n băț.

Cu-aceleași zâmbete-nțelepte
îmi port și lanțuri și cununi –
urcând spre soare scări și trepte
sau pogorând printre furtuni.

Și trec pe-aceleași țărni ce nu e
la braț cu prieteni și vrăjmași
ce-au vrut să-mi bată talpa-n cuie
sau să-mi presare crini sub pași.

HANGIUL

Afară-i vânt și-i gol ulciorul.
-Hangiu smintit, dă fuga iar!
Vreau vin ca zarea și ca dorul
și cum e jalea de amar.

El însă-mi toarnă în neștire
un vin adânc cu umbre lungi.
-Bea! Dulce-i ca o amintire
pe care-o chemi când o alungi.

Ulcioru-i gol și-afară vântul...
-Hangiu smintit, dă fuga iar!
Vreau vin ca bezna, ca mormântul
și cum e moartea de amar.

Hangiul însă-mi pune-n față
un vin însângerat de vremi.
Bea! Este dulce ca o viață
pe care-o ierți când o blestemi.

CÂNTEC DE PIRAT

Sus, bătrâne lup de mare!
Sus, bătrâne lup! Pe punte!
Pânză, umflă-te mai tare!
Gata, tunurilor crunte!

Ca o navă-n auroră,
clipa lunecă pe ape.
Sus, bătrâne lup! La proră!
Prada n-o lăsa să-ți scape!

Duce-n vele orizontul,
pe catarge – constelații.
Sus! Cu brânciul și cu ghiontul,
scoală-n tine toți pirații!

Toate tunurile tale
goana clipei s-o ațină.
Smulge-o vânturilor goale!
Jefuiește-o de lumină!

Fiarbă marea, geamă tunul!
Clipa vine și apune.
Nu cruța un strop, nici unul
din fugara ei minune!

Mâine, biete lup de mare,
vei pieri în valuri crunte.
Prada n-o lăsa din ghiare!
Sus, bătrâne lup! Pe punte!

VEZI, VIAȚĂ...

Vezi, Viață? Eu încă trăiesc
și încă-ți mai fac reverențe
cu-aceste gunoaie și zdrențe,
cu-n rest de prăpăd omenesc.

Vezi, Viață? Eu încă surâd
prin lacrima-acestei argile,
cu moartea țipând în pupile,
cu ochii dezastrului hâd.

Vezi, Viață? Eu încă mă scol
din iad, din dezgust, din leșie,
din ce-ai vrut durere să-mi fie,
din crâncenul meu vitriol.

Vezi, Viață? Eu încă mai lupt
din bietețe mele morminte,
din dragostea-mi încă fierbinte,
din ne'mpăcatul meu întrerupt.

Vezi, Viață? Eu încă mai sper
și zilnic din mine mănâncă
mocirla și încă, și încă...
Și eu tot te vreau, tot te cer.

CIMITIRUL ORAȘULUI

Sâmbăta vin câteva babe,
punând lumini, plivind urzici.
Lespezi domestice pe labe
pasc timpul năpădit aici.

Ce simetrie pe alei egale!
ce geometrie de scaieți!
Și dreptunghiuri vegetale
peste zarafi, peste poeți!

Bunicii zac sub iarba goală
lângă nepoți pe care, ieri,
i-au dus de mână-ncet la școală
ori i-au culcat în mângâieri.

Ici, colo, dorm săruturi
ce nu s-au dăruit nicicum
sau mâini ce-au fluturat saluturi
și ochi ce ne-au zâmbit pe drum.

Spre seară, vin cu gesturi lente
arhangheli învoiți din cer,
mirați că-și văd pe monumente
un chip de marmoră, sever.

Și zilnic intră altă cruce
și alt moșneag purtat la pas,
el-plâns de noi că-ncet se duce,
noi-plânși de el că am rămas.

ACEASTĂ LUNGĂ TOAMNĂ GRAVĂ

Această lungă toamnă gravă,
melancolia să-i pot bea,
a picurat în cupa mea
și miere-alături de otravă.

Și gust cu buze-nsângerate
tristețea-i crâncenă din fund,
în care lacom mă afund
și-ndurerat de voluptate.

Că nu-i crepuscul să nu-mbete
cu dulcea sfâșiere-a lui,
nici rană-n amintire nu-i
să nu beau azi din ea cu sete.

Și nu e viață să nu-și plece
lungi umbre dulci peste mormânt,
nici moarte să nu-și puie-un sfânt
inel pe umbra care trece.

ȘI CÂND EU NU VOI MAI VENI NICICUM

Și când eu nu voi mai veni nicicum
cu pași pe care nimeni nu-i așteaptă,
ci doar cu pași ce nu ating vreo treaptă
și-abia plutind de-un dureros parfum,

vechi jilțuri ce prin colțuri se deșteaptă
îmi vor întinde brațe moi de fum
și ca o foaie-n fiece albun
s-o scutura o floare sau o șoaptă.

Vor plânge-n aer pașii selenari,
bătrânul jilț prin noapte o să geamă.
Într-un portret uitat din ani școlari,
un licean e-n vremuri se destramă
și-o ridică o clipă ochii mari

Și ochii mei m-or căuta din ramă.

DE LA PRUT PÂNĂ LA DON

De la Prut până la Don,
prin Crimeea, mai-nainte,
tânăr grâu peste morminte,
ierburi mari peste beton.

De la Mureș pân-la Tatra,
de la Cluj la Debrețin,
șesuri mari de grâu senin,
ierburi peste toată piatra.

Arde rodul proaspăt, pline,
Patru zări împărătești.
Grâule din cine crești?
Iarbă, cine plânge-n tine?

SPERIETOARE DE CIORI

Din fân făcându-ți scăfârlie,
din paie ciot de trup sărac,
surtuc ți-am pus și pălărie
și te-am proptit într-un harac.

Scoți scurtături de lemn din mâneci
și c-un ciomag spre cerul clar,
pe văluri negre parcă luneci,
momâie zdrențuită-n par.

Fug ciorile și fug vrăbeții
de fleandura de arături.
Dar sus, pe bolta dimineții,
purtând pe umeri aștrii puri,

ereții cercuri larg își taie
și tot mai mult în aur pier,
când mogâldeța ta de paie
ridică bâta către cer.

RĂMAS BUN

Rămas bun dragă frățân de cruce!
Tu pornești spre țara ta de lut.
Eu prin săbiile zării mă voi duce,
vânturi mari să-mi iasă la răscruce,

visul din albastrele-i căuce
să-mi de apa lui amară de băut.

Dacă într-o zi or să vadă
vulturi de argint pe cer lucind,
scoate-ți straiulde nun din ladă,
pune-ți zărilor la coapsă ca o spadă
și să-mi vii la nunta-mi de zăpadă
în duminica mea albă de argint.

Pajuri negre, însă, de-or să zboare,
să-nțelegi că ochii mi-au furat
să mi-I ducă-n stele rotitoare,
dar fruntea mea, răpită-n gheare,
peste vârfuri de păduri tot mai răsare
ca un ciob de lună-nsângerată.

VIZITĂ

Încremenise vântu-n infinit
ca un arcuș peste-o vioară spartă.
As-noapte-un înger mi-a bătut la poartă,
cu pasul stins, cu glasul ostenit.

Nu știu dacă venea din paradis
sau numai de pe-o cruce pământeană,
dar mă privea cu ochii ca o rană
și tremura de frig când i-am deschis.

Pe-obrajii lui de straniu Dumnezeu
o boală grea părea că se răsfrânge –
și mi-a căzut în brațe plin de sânge,
și toată noapte-a plâns la pieptul meu.

În zorii zilei nu l-am mai aflat
și urme roșii se pierdeau la poartă.
Departa-n cer, ca pe-o vioară spartă,
vântul cădea ca un arcuș stricat.

ÎNGERUL DIN JEȚ

Adesea când adormi, poete,
pe-un stih zbârlit de-mpotriviri,
prin colțuri luna își trimite
năluciri cu harfele subțiri.

Atunci la masa unde-aseară
cuvântul dârz, ca un mistreț,
sta ne'mblânzit în călimară,
un înger pâlپâie în jeț.

La masă-n locul tău el pune
minunea mâinii pe condei.
Tu dormi și îngerul supune
silabe, strofe și trohei.

De dimineață locul gol e,
dar tot ce singur n-ai înfrânt
pe masă s-a făcut corole și
s-a-mblânzit de Duhul Sfânt.

OCHII

Nu știi nimic. N-auzi o rază.
Atingi, nu simți. Privești, nu vezi.
Ți-s ochii treji și tâmpla trează,
dar dormi ca iarba sub zăpezi.

Ard lumi pe crengi incandescente,
se coc misterele pe vreji
N-auzi nimic. Pe mâini ciment e
și greu zăvor pe ochii treji.

Dar ochii morți au să dezlege
ce nu știu viii ochi pribegi.
Cu palma stinsă vei culege
ce azi n-auzi și nu culegi.

Și te-i mira, de sub țărâna
și umbra tainei omenești,
că pipăi ce n-atingi cu mâna
și că vezi tot ce nu privești.

SALCÂMUL DE LÂNGĂ FÂNTÂNĂ

În leagăn peste fântână
omătul alb al florilor.
Azi stă uscat într-un picior.
Fântâna a murit pe-o rână.

Nici cumpănă în rugăciune,
nici bivoli lângă jgheabul scund.
A putrezit mocirla-n fund,
cu mormoloci și spurcăciuni.

De ani, găleata nu mai scoase
din smârc boleșniță și clei.
Ca un strigoi, deasupra ei
salcâmul clănțăne din oase.

Dar jos, în beznele amare
în care stele nu mai cad,
sub taina slutului ei iad,
fântâna parcă mai tresare.

Și moarte încă mai palpită
năluca de pe alt tărâm
a crengii albe de salcâm,
cândva deasupra, înflorită

EX LIBRIS.

Lăzi grele. Doldora de tomuri.
Pe rafturi cărți cu zeci de semne.
Și-n noi, urcând ca niște domuri –
înțelepciunile solemne.

Cum gălgâim de-nvățătură!
Dar cum, dincoace de cartoane,
un gând străvechi se surpă-n zgură
cu mari neliniști subterane,

mai triști ieșim din orice carte,
mai frânți venim dintre coperte,
încrezători numai în moarte
și-n ne'mplinirile inerte.

Ce țărnișă ne cheamă? Ce ostrov
e la care nu putem ajunge?
Ah, pe hârtia grea de slove
cerneala se preface-n sânge.

Și viața-n urmă ne rămâne,
mucegăită în volume.
Sub plânsul ploapelor bătrâne
strivim zadarnic altă lume.

MARELE MUTILAT

Sunt jumătate-nsămânțat în lut,
ciosvârte vii sădite în ogoare,
prăsilă pentru leaturi viitoare
și rădăcini înfipte în trecut.

Târâș, năluca hoitului buimac
în cârje schiloade trece peste vreme
și umbra mea beteagă parcă geme
ca o muștrare crâncenă din veac.

Pe străzi de fum mă clatin ca un dric.
Râd domnișori cu fața ca faianța
și se feresc să nu-mi atingă zdreanța
mujerile muiate-n borangic.

-Bicisnici plozi! Bieți umeri de slugoi!
Coconi scopiți! Gângave rămășițe!
V-am dat un cer înalt peste troițe,
iar voi călcați luceferi în noroi.

V-am dat un cer ca un iconostas
și-ați pângărit icoanele senine.
Ah, Țara mea, aș vrea să-ngrop în tine
și brațul ăsta care mi-a rămas.

ȘINCAI

De unde vii, străine, sub viscoalele lunii?

-Din adâncuri vin, din lut.

Am fost să văd, să pipăi, să sărut
furtunile, mormintele, străbunii.

Mă furișez prin țarcuri și șoproane,
ciulini și pietre gleznelor îmi rup,
și luna-mi trece, vânăta, prin trup
ca printr-un geam, și-mi suflă prin ciolane.

Și-n traista asta veche ce duci oare?

-Duc rumeguș de os de împărați
și pajuri mari și zimbrii ferecați,
duc Țara ca pe-un bulgăre de soare.

În șopru, la opaiț, umbra scoate
un maldăr de foi galbene din sac.

-Îngenunchează, frate... Vin din veac
și Neamul nostru l-am adus în spate.

DIN SCRUMUL MEU

Din scrumul meu mereu mă scol
și dau minunilor ocol.

Din taine ciugulesc puțin –
un fir de har, un strop de chin.

În ghimpi de întrebări mă-nțep,
mă-njunghe câte nu pricep,
dar parcă și mai mult mă dor
câte-nțeleg pe limba lor.

Târât de patru strașnici șargi
spre patru orizonturi largi,
în care fiecare zare-aș vrea
să las bucăți din carnea mea.

Și iar m-adun și mă frământ,
zbătând neliniștile-n vânt,
flămând să știu ce-i mai târziu
dar beat de spaime c-am să știu.

MOȚUL

Curg trențele ca jalea, ca ploaie,
peste ciolanele ce-mi ies prin piele.
Năluca mea, sucită strâmb sub straie,
din rășchituri s-a tras și din obiele.

De veacuri îmi tot pun în sac oftatul
și toamna plec să caut prin vâlcele
pe Dumnezeu drăguțul și-mpăratul,
să-I ud opincile de lacrimile mele.

De veacuri tot cobor din aspre plaiuri
spre-un vis olog și spre-o dreptate ciungă...
Îmi par toți munții otrăvite raiuri
cu îngerii ce mă scuipă și m-alungă.

Tu nu știi, Doamne, că în piept mă frige,
așa, ca un ciubăr de jerăgaie...
Din ce adâncuri vin, ca să mă strige,
pădurile gemând sub fierăstraie?

De când tot merg cerșind din poartă-n poartă?
De când tot mor în temnița holbată?
Lung pârâind, din negură și soartă,
mi-aud trosnind ciolanele pe roată.

IARNĂ

Trosnesc pe uliți pietrele de ger.
Ce Sfarmă-Piatră vine să le sfarme?
Lăptos se culcă vântul și adoarme
ca un dulău cu labele pe cer.

Se-oprește vremea-n aer fără glas,
și-atât de albe-s crengile afară,
că nu par crengi, ci îngerii ce coboară
de undeva, de pe-un iconostas.

Și-atât de alb e visul, și, ca el,
atât de albă-i lumea în lumină,
că fiecare gând care suspină
ca Duhul Sfânt se face porumbel.

În țurțuri clari și scânteiri de sloi,
surâsul Maicii Domnului s-aprinde.
La ceas târziu, cu glasuri de colinde,
vin amintiri la ușile din noi.

Ne bate-n geam o stea ca din povești.
E poate steaua magilor, curată,
sau poate-i numai inima de-alt' dată,
care ne cheamă încă la ferești.

ÎN RAIUL TĂU DE DEMULT...

În raiul Tău de demult am avut
o mie de frunți năzdrăvane,
în gând să cuprind cruntul Tău ne'ceput,
să pot lumina peste munți și oceane.

În raiul Tău am avut de demult
o mie de strașnice brațe,
c-o mie de mâini să Te pipăie mai mult,
o mie de mâini taina Ta s-o înhațe.

În raiul Tău am avut de demult
o mie de auzuri profunde,
prin hău să Te-aud, prin genuni să ascult
rotirile lumilor Tale rotunde.

În raiul Tău de demult am avut
o mie de glasuri de stâncă,
c-o mie de voci să cânt duhul Tău mut,
c-o mie de limbi să dau lumii poruncă.

De-atunci Tu mi-ai stins și clarul Tău rai,
și tâmple și brațe cumplite,
și crâncenii ochi, și năprasnicul grai,
înfipte-s în mine ca niște cuțite.

Ieri, glas de stăpân. Azi, tângă de rob.
Cum pot să Te cânt ca-nainte?
Din frunțile mele străvechi, doar un ciob
cu greu își aduce de Tine aminte.

Și câte pe vremi am supus ori înfrânt,
acum împotriva-mi se scoală.
Vecia se face crâmpiei de mormânt,
iar nemărginirea –o lacrimă goală.

SIPET

Cu flăcări reci, ca o brățară
arzi, taină,-n crunt sipet de foc.
Noi degerăm de frig afară
și pașii tremură pe loc.

Atingem clanța cu sfială
și iar ne tragem înapoi.
Năprasnică lumină goală,
cumplit mai păzești de noi!

Flămânzi, am jefui secretul.
Lihniți, l-am smulge din scânteii.
Dar ne-nspăimântată-n prag sipetul
cu vâlvătăi și fără chei.

Bicisnic, brațul ca de stei e
și mâna-I prinsă-ntr-un căluș.
Nu-I nimeni să ne-azvârle-o cheie?
Nu-I nici un meșter lăcătuș?

O fi vreo taină. Poate nu e.
O fi vreo cheie. Poate nu-i.
Nu vine nimeni să descuie
și suntemi mulți și nesătui.

SPITAL

Azi noapte, în rezerva șase,
un pat rămase gol.
Prea mult iod și a fenol
acest aprilie miroase.

Surori de fum, cu pași de fetru,
atât de lin trec prin salon,
de parcă îngerii de tifon
adună febra-n termometru.

Pe mâini subțiri și somnolente
de doctor, condamnate cert,
cu gesturi de intern expert,
lumina pune pansamente.

Iar sub ferestre, în halate,
cireșii albi s-au strâns de mult,
ca niște medici în consult
pe-alei cu flori spitalizate.

REMEMBER

Pierdut în jilțul dumisale,
cu ochii duși în jarul stins,
pari cotropit de floarea moale a umilirii ce te-a nins.

Ce nu mai este, ochiul vede
și leneș brațele cuprind.
Din pod te muștră Arhimede,
din praf – Pitagora zâmbind.

Se-ntinde-un cer pe-o Iliadă,
pe-un Tacit vechi –alt cer marin.
Ah, unde mâna de zăpadă
în logaritm ți-a pus un crin?

Pierdut pe-o fizică, serafic,
cuvântul scris cu sfânt plaivas,
parcă tresare caligrafic
cu toate câte n-au rămas

Gramatici, teze, hărți,
compasuri vin cu mireasma unui vânt,
cădelnițând aceste ceasuri
cu toate câte nu mai sunt.

Și când te ning suave febre
în taină, domnule poet,
cazi în genunchi pe vechi algebre
și plângi pe fiece caiet.

POEȚII DIN BIBLIOTECI

Când domnii cărturari sunt duși de-acasă,
poeții fără secol și curent
din bibleoteci tiptil se lasă
pe geamuri, evadând fosforeșcent.

Camoens, Goethe, Poe, Rimbaud, Vergiliu
fug peste burg, de carceră sătui.
Atunci, punându-și parcă un sigiliu
de-o clipă pe tumultul junglei lui,

orașu-ntinde gâturi de girafe
din fabrici, și spinări de elefant,
s-audă cum pe-o punte de garoafe
poetii stau de vorbă în neant.

ALTERĂRI

Iubeai o fată de zăpadă
și numele-i scriai mereu
pe-un pentagon, pe-un minereu,
pe cărți de mult uitate-n ladă.

Eu, pe pupitrul din liceu,
schimbam compasul meu în spadă
și rătăceam în cruciadă cu
Richard- Inimă de Leu.

Colega, cine să ne creadă
c-am ars cândva un curcubeu?
Tu ești domn solemn și greu,
cu pasul obosit pe stradă,

Iar eu...Dar oare mai sunt eu?
Râd de spada mea schiloadă
și nu mai plec în cruciadă
cu Richard –Inimă de Leu.

STATUI ÎN PARC

Purtând în piept gangrenele epocii
și tot trecutul nostru pământean,
ne-apropiem de zâmbetele rocii,
care-au țâșnit din daltă și ciocan,

cu pași ușori, să nu jignim această
seninătate grea de armonii,
cu moartea înviată-n piatră castă
și viața împietrită-n simetrii.

O, cum am vrea să deșteptăm în linii,
cu gesturi moi și mângâieri de lut,
tăcerea pietrei, liniștea luminii
de dincolo de geamăt și sărut.

Și piatra care curge-n coapse line
sau marmora făcută moale gest,
nepăsătoare pasului ce vine,
sus, peste noi, surâd și mai celest.

Și mare milă-ncepe să ne-apese
de recile, seninele statui,
pe buze cu săruturi neculese
și-n ochi cu fericire care nu-i.

CLIFE

Din cărți furate lămpilor de ieri
ai strâns zădărnice și-ndoială.
Din vis, de unde vii cu mâna goală,
n-ai scos decât înfrângeri și căderi.

Din aripi vechi- un pumn de rumeguș,
din anii stinși –semințe de cucută.
Și totuși, pui pe umbra ta pierdută
o dulce moliciune de arcuș

și prefăcând în clipe de parfum
și anii stinși, și lacrima uitată,
tot cea fost ieri, c-un zâmbet ierți acum
și parcă-ai vrea să fie înc-o dată.

ÎNDOIALA

Tulburătoare, caldă, goală
de nu mi-ar ciocăni la uși,
cu desfrânata îndoială
n-aș preacurvi într-un culcuș.

Lin lunecând și moale-n casă
pe leagănu-i șold rotund,
cu dulce gură veninoasă
îmi cere-n brațe s-o ascund.

Iar eu, prea ticăloasă slugă,
nemernic rob momelii noi,
las coapsa brună să mă sugă,
dar plâng pe umerii ei goi.

Și-n zori, când fug din așternutul
ce-mi fuse maldăr de urzici,
îi simt, cuțit în piept, sărutul
și-n sânge-alintul ca un bici.

INSCRIȚIE PE O FEREASTRĂ

Flămând de lume, nesătul de cer,
fereastra mea, stau ceasuri lângă tine,
cu brașe-ntinse către tot ce vine,
cu ochii-n lacrimi după câte pier.

În zori, când te desfaci spre infinit,
fereastră, parcă aripi ți-ai deschide
și parcă-ai vrea să zbori spre zări toride
ducându-mă pe aripi răstignit.

Iar în amurg, când joacă depărtări
în geamul tău însângerat de soare,
cu aripi mari ce n-au putut să zboare
te-nchizi, fereastră, peste renunțări.

CÂTE-NȚELEG, N-AM ÎNȚELES...

Câte-nțeleg, n-am înțeles,
Dar aș lua toate câte las.
Din ce-am cules și n-a rămas,
Din ce-a rămas și n-am cules.

Azi din frântura unui ceas
Eternități aș ști să țin.
Și din ce ieri credeam eres
Lumi noi mi-aș scrie pe atlas.

Câte-am stricat, câte n-am dres
Le-aș face-acum iconostas
Și-aș bea cu sete tot mai des

Din flori ce mor la orice pas
Din ce-a rămas și n-am cules,
Din ce-am cules și n-a rămas.

POM DE CRĂCIUN

Cu îngerii ce se îndurau să vină
Veneau smochine din Ierusalim,
Iar noi pândeam prostește, dar sublim,
La geam, un Moș Crăciun de vatălină.

Și când plângea în cer un heruvim,
Cădeau în brad mari lacrimi de lumină,
Creștea în fiecare-o mandarină
Și ne dădea azur să mirosim.

Ce triști stau astăzi numai pe morminte
Serafi de piatră, goi și fără grai!
În sănii nu mai vin ca înainte

Nici Moș Crăciun, nici Sfântul Nicolai,
Iar noi am pus prin cetini oseminte
Și-am oblonit fereastra către rai.

UMBRE

O, anii când jucam arșice
Printre gramatici și-aritmetici,
Sau anii când citeam patetici
Pe Eminescu și pe Nietzsche!

Ce dulce prin trecut deretici . . .
Cum cântă orice cicatrice . . .
Cât freamăt poate să ridice,
Un pumn de scrum, un ghem de petici!

De sub cenușă, de departe,
Mai proaspăt vii și mai fierbinte.
Mai tineri pașii știu să poarte

Pe cel întors din umbre sfinte.
Nu, viața asta n-are moarte
Când strângi lumină din morminte.

CENOTAFE

Și vine-o zi când vezi că numai praf e
Ce-a fiert în fraze, ce-a zvâcnit în verbe
Și că și frunți și-nțelepciuni și jerbe
Sunt numai biete hârburi de carafe.

Cum de-am crezut c-o taină încă fierbe,
Sub scrumul grămădit în cenotafe?
Ca o cunună moartă de garoafe,
Cad de pe tâmple lumile superbe.

Tiptil, ca să n-o simtă grămăticul,
Zădărnicia vine să ne prade,
Tiumfă în arcade mari Nimicul,

Se fac nimic triumfuri și arcade.-
Și-n timp ce deznădejdea-și coace spicul,
Un ghimpe crește și-un luceafăr cade.

LA POARTA NIMĂNUI

Și-acum la poarta nimănu
Ți-ai flutura în prag sărutul
Spre tot ce ieri, sfințindu-și lutul,
Ți-a fost aripă, rug și cui.

Azi poți și gloria, și cnutul
Tot pe-o balanță să le pui
Și-ai vrea să mulțumești oricui
Îți dete piatra ori sărutul.

Că dac-ai strâns balsam din uri
Și din urzici azur subțire,
Și cântec de-ai știut să furi

Din calde lacrimi în zvâcnire,
Nu răstigniri a fost să-nduri,
Ci clipa ta de nemurire.

ÎNTOARCERE

Amare sunt plecările deșarte
Ducând pe ele stropi de sânge sfânt;
Dar mai amare-ntoarcerile sânt
Când poartă răni aduse de departe.

În orice pas întors e-un zbor înfrânt,
Și renunțarea -vâsle sparte,
Și fiecare-ntoarcere e-o moarte
Și vatra regăsită- un mormânt.

Că te re-ntorci, dar nu vii de niciunde,
Că tragi la țărniță, dar ești pe mări pierdute;
Te chemi, dar nimeni nu-ți răspunde,

N-ai umbră, n-ai cenușă, n-ai trecut,
Ca un mormânt ce umbra și-o ascunde
Și ca o moarte fără început.

DIMINEAȚĂ DE APRILIE

Mladele leagănă smirnă, tămâie
și cerul e tot pe pământ coborât,
că l-am culege de sub câlcâie
de n-am pleca după el cât de cât.

Muguri albaștri ca ochii de înger
ne privesc de pe crengi de răchită.
Parcă n-ar fi pe lume înfrângerii,
lacrimi și răni și ispită.

Atât e-n priviri împăcarea de pură
și-atât răsărit pe veșminte,
de parcă miresme adie pe gură,
nu biete, nu biete cuvinte.

Gândul se surpă-n hău ca-ntr-o ceață,
ca-ntr-o cascadă de spume.
Zâmbetul ni s-a desprins de pe față,
rătăcind înalt peste lume.

Și fălfaie-o boare atât de ușoară
peste morminte, peste dezastre –
parcă-ar fi Duhul Sfânt ce coboară
să ierte greșelile noastre.

INFIRMITATE

Năpraznic străluci în azur, că ne doare
privirea de crâncenu-Ți soare
și ochii, orbiți de lumina grozavă,
nu văd cum îi fulgeri din slavă.
Cumplit ne-au surzit pașii Tăi, care sună,
îmblând peste noi prin genună,
că tunetul lor, spintecând veșnicie,
urechea de lut nu-l mai știe.

Sublim tămâiezi printre stele cu duhul,
că umpli de-aromă văzduhul
și numai, bicisnice, nările noastre
nu-Ți fură mireasma din astre.

Nici gândul nevolnic nu-Ți află măsura
și-n Tine se duce de-a dura.
Ca stânca surpată, ce-n râpi se prăvale,
el cade-n abisele Tale.

Am vrea să ne ieși împreună pe praguri,
cu vorba Ta plină de faguri.
Și-am vrea să-Ți sorbim și mireazma de-aiurea,
cum simte jivina pădurea.

Lihnite de Tine, și fruntea, și brațul
Te-ar smulge cu plasa, cu lațul.
Te-am bea din milenii, Te-am suge din spații,
betegii de noi, însetații.

Urechea n-aude și ochiul nu vede –
ne dai numai râvna ce crede.
De ce nu ne pui în schiloadele trude
și vlaga ce vede și-aude?

ȚEPEȘ

Așa ca să petrecem împreună,
în cinstea dumneavoastră, boieri mari,
am tras în țepi cinci tururi de șalvari
și-un pașă cu turbanul cât o lună.

Aici scâncește încă un vlădică,
proptit într-o prăjină de arțar.
Alături se holbează un tâlhar,
că vârful țepii i-a trecut prin chică.

Ciorchinii grași de hoți și pierde-vară
îi sprijin, să nu cadă, în araci,
și-n lungi frigări cioplite din copaci
înfig curvari și trădători de țară.

Să-nceapă cina! Toarnă-mi în bărdacă,
tu, Doamnă, vinul ochilor tăi mari,
să beau pentru jupânii puși în pari
și ninși de stele ca de promiroacă.

Însemnări explicative

Poate că nu a existat deținut politic în anii comunismului care să nu fi învățat în temniță un număr mai mic sau mai mare de poezii ale lui Radu Gyr. Versurile sale au constituit o adevărată hrană spirituală pentru cei sortiți foamei fiziologice și terorii.

Poeziile cuprinse în primele două volume ale ediției de față au fost revăzute de autor, care le-a conferit forma definitivă.

Acest al treilea volum adună creații din închisoare pe care, în parte, poetul nu a mai apucat să le revadă sau pe care n-a mai putut să le reconstituie (aproape o sută de texte).

Cum spuneam la început, au fost destui cei care au memorat poeziile lui Radu Gyr (transmise oral sau prin morse, din celulă în celulă), dar nici unul nu a pus atâta pasiune ca Dumitru Cristea.

Acesta s-a născut în localitatea Negrești, județul Constanța. A absolvit, cu doar trei luni înainte de arestare, Institutul de Subingineri Mineri și Chimico-Metalurgici din Baia-Mare, promoția 1948. În temnița Aiudului, vreme de șase ani, cât l-a fost condamnarea inițială, a strâns în minte peste 200 de poezii numai de Radu Gyr. Eliberat, în octombrie 1954, cu sănătatea șubrezită, a reușit să se retragă în satul natal și să-și descarce memoria, umplând trei caiete cu poezii. Temeritatea l-a costat scump pe acest împătimit colecționar de frumos -25 de ani muncă silnică-. Deși soția, Tudora Cristea (născută Manea), de loc din satul Purani, județul Teleorman, nu avea știință de existența caietelor respective, a fost arestată și ea în

chiar ziua când unicul lor fiu împlinea doi ani, ținută 52 de zile și nopți și condamnată la 10 ani pușcărie pentru omisiune de denunț.

După proces, pentru Dumitru Cristea au urmat suferințe cumplite; regim de izolare cu lanțuri grele la picioare și, uneori, și la mâini, vreme de patru ani, în penitenciarul din Constanța (în acest interval nu a văzut pe nimeni și nu a vorbit cu nimeni, exceptându-l pe gardianul secției; în schimb a reușit să-I tocească regimului șase perechi de lanțuri cu zalele groase cât degetul. Apoi a fost trimis la Aiud, unde, făcând parte din colectivul inginerului deținut Ștefan Aramă, a contribuit la reușita unei remarcabile invenții românești – “Motorul fără vilbrochen”.

A fost eliberat în iunie 1964.

Fără perseverența și spiritul său de sacrificiu, literatura română ar fi fost astăzi mult mai săracă.

Simona Popa

Radu Gyr, ultimul cuvânt la Tribunalul Poporului,
sâmbătă, 2 iunie 1945 (document prezentat de Nicolae Sârlan și Ioan
Cocuz – Muzeul Bucovinei, Suceava, în “Adevărul literar și
Artistic”, 6 martie 1994).

Domnule Președinte,
Domnilor Judecători ai Poporului,

În rechizitoriul său de joi seara (31), Onorata Acuzare a spus
răspicat : “Dacă există credință adevărată, atunci să fie absolvită” și a
mai spus acuzarea : “Sunt prăbușiri de idealuri, de credințe, dar
numai pentru curați”.

Într-adevăr, sunt naufragii sufletești. Eu am avut o credință.
Și am iubit-o. Dacă aș spune altfel, dacă aș tăgădui-o, dumneavoastră
toți ar trebui să mă scuipați în obraz. Indiferent dacă această credință
a mea apare, astăzi, bună sau rea, întemeiată sau greșită, ea a fost,
pentru mine, o credință adevărată. I-am dăruit sufletul meu, i-am
închinat fruntea mea. Cu atât mai intens sufăr azi, când o văd
însângerată de moarte.

CUPRINS

Rugăciune	3
Țara din văzduh	4
Din zvonuri de la temniceri	5
Tăcere	6
Blestemul Aiudului	7
Foamea	8
Zarca	9
Convoi	10
A mai murit încă unul	11
Post festum	12
Castelanul cu fantome	13
Scrisori nescrise	14
Jnepii	14
Basm	16
Cântărețul răzvrătit	18
Rugă	18
Aiudule, Aiudule	19
Avem atâția morți	20
Sunt, Doamne, copt pentru cules	21
Phoenix	22
Tineretea mea	23
Îndemn la luptă	24
Metanie	24
Viețașii	25
Răboj	27
Șbilțul roșu	28
Să mulțumim acestor zile	28
Ofticoșii	29
Leagăn fără cântec	30
Cântec de jale	31
Chip	33
Dă-mi chipul tău	35

Cântec de primăvară	36
Cântec deplin	36
Pe-aici se-apeacă ramuri să te doară	37
Cântec ardelenesc	37
Colind	38
Steaua prinde să lucească	40
Ziurel de ziuă	41
Colind	42
Doina de la Ciuc	43
Cântec de leagăn	44
Ridică-te Gheorghe, ridică-te Ioane	45
Ad uxorem	46
Cârje	46
Imn morților	47
Creanga de aur	48
Carte de la Basarab	50
Seceta	51
Secol	52
Știu că sunt lut	53
Înțeleptul	54
Hangiul	54
Cântec de pirat	55
Vezi, viață	56
Cimitirul orașului	57
Această lungă toamnă gravă	58
Și când eu nu voi mai veni nicicum	58
De la Prut până la Don	59
Sperietoare de ciori	60
Rămas bun	60
Vizită	61
Îngerul din jeț	62
Ochii	62
Salcâmul de lângă fântână	63
Ex libris	64

Marele mutilat	65
Șincai	66
Din scrisul meu	66
Moțul	67
Iarnă	68
În raiul tău demult	69
Sipet	70
Spital	71
Remember	71
Poeții din bibliotecă	72
Alterări	73
Statui în parc	73
Clipe	74
Îndoiala	75
Inscripție pe o fereastră	75
Câte-nțeleg, n-am înțeles	76
Pom de Crăciun	77
Umbre	77
Cenotafe	78
La poarta nimănui	79
Întoarcere	79
Dimineață de Aprilie	80
Infirmitate	81
Țepeș	82
Însemnări explicative	83
Ultimul cuvânt la Tribunalul Poporului	85